

sche hoogeschool", waarbij Richard Hol de muziek componeerde.

In 1874 werd Beets als opvolger van Bernard ter Haar benoemd tot hoogleeraar in de theologische faculteit. Hij was hier evenmin op zijn plaats als zijn voorganger, maar de curatoren hadden ditmaal de eischen der wetenschap geringer geacht dan de aanwinst van een groot man.

Beets' zeventigste verjaardag is op 13 September 1884 te Utrecht onder algemeene deelneming en met luister in Tivoli gevierd. Prof. Matthijs de Vries uit Leiden hield de feestrede en bood den jubilaris zijn marmeren borstbeeld aan, vervaardigd door Stracké. De afdeeling Utrecht van de Maatschappij van Toonkunst gaf te zijner eere een muziekfeest, waarvoor Beets' oude vriend Hasebroek de verzen, Richard Hol de muzikale begeleiding had geschreven.

Dan begint een nieuwe periode in Beets' leven, waarin hij zich meer terugtrekt in zijn studeerkamer, het rustige, aan den tuin gelegen, kleine vertrek dat nooit nieuw mocht worden behangen: de harde werker kon het geen dag missen.

In den aanvang van deze eeuw kon men Beets nog geregeld aan den arm van zijn dochter Aleide op zijn middagwandeling door de plantsoenen ontmoeten, in de winkels die prentbriefkaarten verkochten, hing zijn portret voor het raam.

Op 17 Maart 1903 is hij bij heerlijk lenteweer van zijn woning uitgedragen; kransen van de Koningin-Moeder en van de Koningin sierden de lijkst.

In het huis werd een gedenksteen geplaatst. Het doet thans dienst als wijkgebouw van de Nederlandsch Hervormde Gemeente.

IX. Hendrik Marsman.

Een diepe kloof scheidt Nicolaas Beets van Hendrik Marsman (1899—1940), dichter van een anderen tijdgeest, van een hevig levensgevoel, en schepper van een nieuwe poëzie, waarbij het gevoel zich onmiddellijk uitstort in het woord, dat wordt geladen met zijn levensdrift.

Geboren te Zeist bezocht hij van daaruit de Rijks H.B.S. te Utrecht. In die jaren placht hij bij avondschemer wel over de Utrechtsche grachten te dwalen, en als hem dichtregels invielen, snelde hij naar de Openbare Leeszaal om ze neer te schrijven, voordat ze uit zijn bewustzijn verdwenen. Na het afleggen van het staatsexamen studeerde hij in de rechten, korten tijd te Utrecht, maar langer te Leiden, waar hij in het belang van zijn zwakke gezondheid de zeelucht zocht. Na de voltooiing van zijn studie had hij te Utrecht te zamen met M. C. den Besten een advocatenkantoor en was tevens hulpgriffier, doch eerst na zijn in December 1929 gesloten huwelijk vestigde hij zich in deze stad. Hij woonde toen Oudwijkerlaan 4. Hier ontving hij in de ruime, lichte

voorkamer zijn vrienden, zijn eigen werkkamertje was klein, met een dakraam. Doch al spoedig werd het ambtelijk leven hem te eng, zijn dichterschap eischte de geheele persoonlijkheid op. In 1933 legde hij de practijk neer en trok naar het buitenland:

het nest is goed, maar het heelal is ruimer.

Hij zocht er het verleden, wilde in de landen rondom de Middellandsche zee teruggaan tot de bakermaat van de Europeesche beschaving, tot de Grieksche cultuur en het eerste christendom, uit wier kruising de nieuwe geest zou worden geboren. Zoo ontstond het gedicht *Tempel en Kruis*, in zekeren zin Marsman's testament. Toch bleef hij zich altijd verbonden voelen met zijn land, waarheen hij van tijd tot tijd terugkeerde.

Zijn woonhuis werd een tiental jaren geleden afgebroken en door een flatwoning vervangen. Het paste bij den man, die zich niet wile laten binden door het verleden, die getuigde:

keer nooit weerom,
zie naar uw jeugd niet om;
geen ding houdt stand dan in d'erinnering.

Nog altijd leven er te Utrecht dichters van beteekenis, maar dezen behooren gelukkig nog tot de levenden, en hun woningen vallen buiten dit bestek.

C. C. v. d. G.

KLEINE MEDEDEELINGEN

Portretten der landcommandeurs van de Balije van Utrecht. — In de ruime vergaderzaal van de Ridderlijke Duitse orde balije van Utrecht hangen langs de wanden in rijen boven elkaar de portretten van de 71 landcommandeurs der orde, van den oudsten tot den laatsten toe. Zij vormen een merkwaardige, lange reeks van paneelen, een unicum in ons land in volledigheid en omvang. Aldus ving dr. R. van Luttervelt een belangwekkende beschouwing dezer bijzondere verzameling aan, die in het *Oudheidkundig jaarboek* (XIII-1946, blz. 33-40) werd opgenomen.

Na het ontstaan der orde tijdens den eersten kruistocht, in 1099, gememooreerd te hebben, gaat dr. v. L. tot een beschrijving der schilderijen en haar vervaardigers en van de plaats,

die zij in de ontwikkeling der portretkunst innemen, over.

Alle portretten zijn geschilderd in olieverf op paneel. De breedte van de afzonderlijke portretten bedraagt 41 tot 51 cm., de hoogte 73 cm., benevens aan den onderkant een strook van 11 tot 13 cm., waarop in gouden letters op zwarten grond de namen der afgebeelde personen zijn geschreven. De figuren zijn 58 tot 68 cm. hoog. Allen zijn in dezelfde houding afgebeeld, geknield naar links, van terzijde gezien, het hoofd meestal naar den beschouwer gekeerd. Voor ieder staat een met een doek overdekt bidbankje. De bedoeling van deze houding wordt op het eerste paneel duidelijk gemaakt: vóór de eerste figuur is een crucifix opgesteld; allen worden geacht deze te aanbidden. Later,